

ALMANYA'DA KÜLTÜREL ÖĞELER İÇEREN LEVHA METİNLERİ*

*Tahir BALCI***

ÖZET

Levha metinleri, metin türleri içerisinde önemli bir yer tuttıkları halde bugüne kadar pek az inceleme konusu olmuştur. Oysa gerek biçim gerekse içerik açısından diğer metin türlerinden oldukça farklıdır. Bu farklılığın yanında kullanım alanları da çok yaygındır. Çevremize dikkatle bakarsak, hemen hemen her yerde bilgilendirici, yönlendirici, uyarıcı, yasaklayıcı levhalara rastlarız. Bu levhalar toplumsal düzenin sağlanması ve insanın hak ve özgürlüklerinin sınırlarının bilinmesi açısından da çok önemlidir.

Levhalar kimi zaman kültürel özellikler de taşır. Levha yazıları ya da metinleri Umut Balcı tarafından genel dilsel özellikleriyle ele alındıklarından dolayı biz bu çalışmada sadece Almanya'nın Berlin kentinde saptadığımız ve kültürel özellikler taşıyan bazı levhaları inceleyerek bu metin türüne daha çok dikkat çekmek istiyoruz.

Türkiye'ye kıyasla Almanya'da levhaların çok yaygın olduğu saptanmıştır. Bir direk üzerine yedi levhanın birden alt alta yerleştirildiğine tanık olduk. Levhaların çoğu Almanca – Türkçe olup dilden başka kültürel olgulara işaret etmektedir. Türklerin çok yoğun olduğu Berlin'in Neukölln semtinde bulunan parkta söz konusu edilen yasakların daha çok Türklerce ihlal edilebileceği önyargısıyla Almanca metinlerin altına Türkçe metinlerin de yazılması Türkler açısından biraz aşağılayıcı bir izlenim uyandırmaktadır. Zira bu semtte çok sayıda Arap ve diğer milliyetlere mensup kişiler de bulunmaktadır. Keza Neukölln'de Türk asıllı bir doktorun muayenehanesinin girişindeki bir levha metni, Almanya'daki çokkültürlülük ve çokdillilik ortamını gösteren önemli bir unsurdur. Levhaların ikidilli olması, aynı zamanda hastaya bir mesaj niteliğindedir. "Köpek tuvaleti" de çok dikkat çeken bir levha olmuştur.

Anahtar Kelimeler: metin türü, levha metinleri, levha türleri, kültürel öğeler, mesaj.

IN GERMANY, THE CULTURAL ELEMENTS THAT CONTAINS THE SHEET TEXTS

ABSTRACT

Among all other texttypes, text-based signposts have been the subject of much less scrutiny. We need to look into the texts of such signs in terms of content. Investigated carefully, the texts on these signs

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Prof. Dr. ÇÜ Eğitim Fakültesi, Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı, El-mek: tbalci@cu.edu.tr

display significant differences. For instance they can be informative, directional, warning or prohibitory. These signposts can also be indicative in defining human boundaries in terms of freedoms and liberties. They can also reflect cultural characteristics. Since they picture linguistic and cultural properties, we believe that these text-based signposts deserve in-depth investigation.

Text-based signposts in Germany are relatively much more frequently used than they are in Turkey. In our observations, we were able to observe seven posts one beneath the other on one pole in Germany. Something else that drew our attention is that the signposts, being both in German and Turkish, were reflecting not only linguistic but also cultural properties. For example, despite the fact there are other ethnic groups living in Neukölln, Berlin, assuming that warning signs are mostly neglected mainly by Turks, the signs, being both in German and Turkish only, can be perceived by most Turks as insulting. A bilingual signpost at the gate to the building where a Turkish doctor has an office is an excellent example of multiculturalism in Germany. This sign apparently targets both potential German and Turkish patients. For instance, the sign bearing the text “dog loo” is also something which attracted our attention.

Key Words: text, text type, sheet sheet types, cultural items, message.

1. Metin nedir?

Metin, aralarında bütünlük oluşturan sınırlı sayıdaki sözcük ya da tümcelerden oluşan bir sözcüddür. Metin sözlü ya da yazılı, uzun ya da kısa, bilimsel ya da günlük dilde olabilir.

Engel'in (1991: 118) belirttiğine göre her metnin bilgilendirme, yönlendirme, etkileme, ilişki kurma gibi bir amacı vardır ve bu amaç metnin türünü belirler. Roman, öykü, masal, şiir, mektup, reklam metni, kullanım kılavuzu, yemek tarifi, atasözü, dilekçe, kısa telefon mesajı, elektronik ileti, telefon görüşmesi, doktor-hasta görüşmesi, mahkeme duruşması... Bunlar *içerik, işlev, biçim, kanal, durum* açısından farklılık gösteren metin türleridir. Metnin içeriğinden yola çıkarak metnin türünü belirlemek, metin becerisine sahip olmayı gerektirmeyebilir. Okuma – yazma bilmeyen bir kişi bile yemeğin nasıl yapılacağını açıklayan metnin yemek tarifi olduğunu bilir, ancak bu metnin yapısal ya da biçimsel nitelikleri hakkında bir şey söyleyemez; bunun için dilbilimsel yeti gerekir (Bak. Balcı 2011: 193).

2. Levha nedir?

Bu çalışmanın kapsamına girecek metinleri belirleyebilmek için “levha”nın ne demek olduğuna da bakmak gerekir. TDK'nin elektronik sözlüğüne bakıldığında¹, bu sözcüğün “Bir yere asılmak için yazılmış yazı” şeklinde açıklandığını görüyoruz. “Levha metni” terimi için referans aldığımız Almanca “Schildertext”teki (levha metni) “das Schild” (levha) ise Wahrig'e göre “Abzeichen, Erkennungs-, Warnungszeichen, meist Platte aus Holz od. Metall bzw. Blatt Papier mit Aufschrift” olarak tanımlanmaktadır. Türkçe tanımın oldukça dar kapsamlı ve “yazı” ile sınırlı olduğunu görüyoruz. Buna karşılık Almanca tanımdan anlaşıldığı üzere levhalar amblem, tanıtıcı ya da uyarıcı göstergeler içerir ve bu göstergeler yazılı olmak zorunda değildir; üzerinde gösterge bulunan ahşap, metal, plastik, kağıt vb. materyalden oluşur. Hatta herhangi bir duvara, direğe vb.

¹ <http://tdkterim.gov.tr/bts/>

yerlere yazılan, çizilen bir göstergenin de levha olduğunu kabul edebiliriz. Bu durumda levha metnini duvar yazılarından (Graffiti) ayıran şey levha metninin içeriği ve hedef kitesidir.² Buna göre göstergebilim çerçevesine giren her türlü göstergeyi (belirti [Index]³, görüntüsel gösterge [ikon]⁴, simge [Symbol]⁵) içeren levhalar bu tanımın kapsamına girer.

Almanya'da ünlü bir levhacılık şirketinin sayfasını incelediğimizde⁶ levhaların değişik açılardan sınıflandırılmaya çalışıldığı, ancak oluşturulan gruplar arasında geçişler olduğu ve biçimsel ölçütlerle içeriksel ölçütlerin birbirine karıştırıldığı saptanmıştır. Nitekim bu sınıflandırma bilimsel değil, ticaridir. Levhaların kullanıldıkları yerler ile içerik ve işlev sınıflandırması çoğu yerde örtüşmektedir. Yani aynı içerikli bir levha farklı yerlerde aynı / benzer amaçla kullanılabilir. Buna göre şu levha türleri mevcuttur:

a. Güvenlik ve yangın kurtarma (yer ve çıkış işaretleri, yangın koruma, ilk yardım, acil durum, emir, yasak, uyarı, onarım, tehlikeli madde, kurtarma ve kaçış/çıkış). Bu türden 889 levha belirlenmiştir. Ancak isteğe bağlı olarak bu sayıyı daha da artırmak mümkündür. Yani hem teoride hem pratikte, gerek biçim gerekse içerik açısından şu kadar levha türü vardır demek olanaksızdır. İhtiyaca göre yeni levhalar üretilebilir.

b. İşletme ve yönlendirme levhaları (693), fabrika, okul, resmi daire gibi kamuya açık her yerde bulunan bilgilendirici, yönlendirici ve uyarıcı göstergeler / metinler içerir.

c. Etiket, kontrol ve şerit türü levhalar (262). Bu gruba barkotlar, bir şeyin kontrol edildiğine ilişkin yapıştırmalar, üzerinde yazı vb. gösterge bulunan güvenlik şeritleri, mühürler vs. girer.

² İkinci Dünya Savaşı'nda Berlin'de yaşanan bölünme ve 1960'lı yıllarda ABD'de gençlerin politik görüşlerini ifade etme isteği ile duvarlara yazılan yazılar, levha yazılarıyla örtüşmektedir. Ancak güncel anlamıyla duvar yazılarının amaç ve içeriği oldukça gelişmiş ve değişmiştir, özel ya da genel amaçlı yazılabilirler. Ayrıca duvar yazıları genellikle izinsiz yazılır ve yapılan çoğunlukla belli değildir.

³ Peirce'in gösterge kuramına göre bir durumun / olgunun varlığını doğal olarak ortaya koyan / içeren olgu. Belirtiler neden-sonuç ilişkisi taşır (Örn. Yön gösteren bir ok).

⁴ Peirce'in gösterge kuramına göre dış gerçekle benzerlik ilişkisi kuran gösterge, bu gösterge tipide de nedensellik ilişkisi vardır; yazı içermeyen tüm trafik işaretleri ya da yazı içeren levhaların görüntüsel kısmı buna örnektir.

⁵ Gösteren ile gösterileni arasında nedensellik bulunmayan, yani uzlaşma dayalı gösterge türü (Gösterge tanımları için bak. Vardar vd. 1998).

⁶ <http://www.seton.de/schilder>. Erişim: 31.7.2013.

Almanya levhacılık yapan başka bir firmanın⁷ yaptığı sınıflandırma da yukarıdakinden çok farklı değildir ve oldukça karışık olduğu için bizi ileriye götürmez. Örneğin 3. grupta yer alan levhalar 1. ya da 2. gruba da girebilir.

Levhaları içerikleri açısından öncelikle

- a) kişisel (bireysel) levhalar
- b) genel levhalar

olmak üzere ikiye ayırabiliriz. Adından da anlaşıldığı üzere kişisel levhalar başkalarına ciddi bir mesaj iletme amacı taşımaz, genellikle şaka amaçlıdır. Genel levhaların içeriği konusunda tereddüt olmaması, herkese yönelik emir, istek, uyarı bilgilendirme vb. mesajlar içermesi nedeniyle sınıflandırmanın göstergesel temelde yapılması gerekir. Böyle bir sınıflandırmada

- a) belirtisel gösterge içeren levhalar
- b) görüntüsel gösterge içeren levhalar
- c) simgesel gösterge içeren levhalar

ayrıt edebiliriz. Biz bu çalışmada sadece nedensizlik ilişkisine dayalı simgesel, başka bir ifadeyle dilsel (yazısal) göstergeler içeren levhalardan kültürel ögeler içeren bazılarını söz konusu edeceğiz.

Levha metinleri metindilbilim bağlamında üzerinde pek durulmayan metin türlerindendir. Avrupa'da bu konuya yoğunlaşan bilimciler varsa da (Snell-Hornby, içinde: Stolze 2005: 132-133), Türkiye'de Balcı'nın (2011) yaptığı dışında bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Levha metinlerinin kendine özgü nitelikleri vardır. İçerik açısından bireye değil genele, yani herkese yönelik bilgilendirme, uyarı, yasak ve emirlerin bir yüzeye⁸ yazılarak iletilmesi amacını taşıdığını daha önce belirttik. Genellikle yetkili özel ya da tüzel bir merci (belediye, işletme müdürlüğü, rektörlük, mülk sahibi vs.) tarafından anonim alıcılara yönelik olan levha metinlerinin en önemli özelliği kısıklıktır. Bundan dolayı özellikle metne içeriksel katkısı zayıf olan ögeler – ki Almanca açısından bunlar genellikle özne, bağlaç ve yardımcı eylemdir – atılır (bak. Sowinski 1978: 114).

Levha metni açısından yer ve dilsel biçim çok önemlidir. İçerik ya da amaç, genellikle göndericiye ait ve kamuya açık ya da kamunun ilgi / temas alanında bulunan bir yerle veya konuyla ilgili olarak hedef kitleye yönelik bir mesajı içerir. Bu mesaj ilgili yerde en iyi algılanacak biçimde “çakılan, asılan, yapıstırılan, dikilen, açılan”⁹ bir levha ile iletilir. Söz konusu yer okul, hastane, iş merkezi, park, cadde, kapı, bahçe, otobüs, metro, restoran vs. olabileceği gibi, örneğin şahsi bir evin banyosuna asılan “misafir için” ya da “misafir tuvaleti” de bir levha metnidir. Zira böyle bir metin aile bireyleri için asılmaz, kimin misafir olacağı da belli değildir. Fakat yukarıda da belirttiğimiz üzere espri ya da şaka amaçlı olarak evlerin içerisine asılan bireysel kapı levhalarını herkese / topluma yönelik levhalardan ayırmak gerekir.

Levhalar, toplum düzeni açısından vazgeçilemeyecek metinler içerir; toplumu bilgilendirir, yönlendirir, nelere dikkat etmesi gerektiği konusunda uyarır. Her ülkede iş merkezlerinin girişlerinde çok sayıda yan yana / alt alta bulunan çok sayıdaki levhayı bir yana bırakırsak, başka

⁷ <http://www.wolkdirekt.com/maschinenschilder.html>. Erişim tarihi: 10.7.2013.

⁸ Levha metni işlevi gören bilgi, yönlendirme ve uyarıların Türkiye'de kimi zaman duvar, ağaç vb. yerlere de yazıldığını görmekteyiz. Bu durumda duvar, levha işlevi görmektedir. Levha metnini duvar yazılarından (grafiti) ayıran şey, mesajın alıcılarıdır. Duvar yazıları genellikle belli bir kişiye yönelikken levha metinlerinin hedef kitlesi toplumdur.

⁹ Açılan levhalara şerit türü levhaları (örn. Polisin “olay yeri inceleme” şeritleri) ya da anonim içerikli bez türü pankart vb. levhaları dahil edebiliriz.

nitelikteki levhaların çokluğu toplumların bilimsel, ekonomik, siyasi ve demokratik gelişmişlik düzeyiyle ilişkilendirilebilir. Almanya gibi gelişmiş toplumları örnek aldığımızda, bireylerin yönetici merciler karşısındaki yetki ve sorumluluklarının açıkça belirtildiğini, özgürlüğün sınırının nerede bittiğinin ve başkasının hak ve özgürlüğünün nerede başladığının, nelerin yapılmasının / yapılmamasının gerektiğinin somut bir biçimde ortaya konulduğunu ve levhaların bu işlevi yerine getiren araçlardan olduğunu görüyoruz. Bu şekilde toplumu oluşturan bireylere de yasa ve yönetmeliklere uyma, başkasının hak ve özgürlüklerine saygılı olma konusunda sorumluluklar yüklenmekte, “bilmiyordum, haberim yoktu” deme şansı bırakılmamaktadır. Oysa demokrasi geleneğinin tam yerleşik olmadığı ülkelerde bireylerin keza “bilmiyordum, haberim yoktu” demekle sorumluluktan kaçma şansı olmamakla birlikte, bilgilendirici, yönlendirici, uyarıcı levhaların azlığı nedeniyle bireylere daha ağır bir sorumluluk yüklendiğini kabul edebiliriz. Yaşanmış güncel bir örnek vermek gerekirse: Hürriyet gazetesinin 25.7.2013 tarihli sürmanşeti LEVHA YOKSA CEZA DA YOK şeklindeydi. Haberin devamında, hız nedeniyle trafik cezası kesilen bir hukukçunun yolda hız uyarı levhası ve radar olmaması nedeniyle cezaya itirazda bulunduğu ve ilgili mahkemenin cezayı iptal ettiği, gerekçeli kararda “Hukuk devletinde idare, yeni uygulamaya geçirdiği kurallarla ilgili vatandaş bilgilendirmekle yükümlüdür” denildiği belirtilmektedir. Acaba ceza uygulanan kişi hakkını arama bilincine sahip bir hukukçu değil de sade bir vatandaş olsaydı hak yerini bulacak mıydı? Muhtemelen levhalandırma yapmamak suretiyle görevini yapmayan, buna karşın vatandaş sorumlu tutan ve suçlu gören devlet, vatandaşını mağdur etmiş olacaktı. Maalesef yetkili merciler, kamuya açık yerleri levhalandırmadan, kamuoyunu bilgilendirmeden, uyardırmadan ve böylece görevini yapmadan bireylerin yasa ve yönetmeliklere hakim olmasını beklemektedir. Örneğin bir parkta alkollü içki içmek veya el ele tutuşmak yasak ise bunu gösteren levhaların herkesin görebileceği değişik yerlere asılması; yangın durumunda mutlaka açık tutulması / park yapılmaması gereken yolların, su vanalarının levhalarla gösterilmesi gerekirken ve Almanya’da en çok rastlanan levha metinleri bunlar iken¹⁰

bu levha metinleri bizde son derece azdır. Berlin’de bir belediye otobüsünün sadece dış yüzeyinde irili ufaklı 23 yapıştırmalı levhanın bulunduğunu düşünürsek aradaki fark konusunda daha somut bil bilgi edinebiliriz.

¹⁰ Almanya’da neredeyse araç trafiğine açık her yolun başında “Feuerwehrrzufahrt” (İtfaiye Girişi) ibareli ve park yasağı anlamına gelen levha bulunur. Ayrıca her binanın itfaiyenin ulaşacağı bir yerinde “Löschwassereinspeisung” (Yangın söndürme suyu temin yeri) levhası yer almaktadır.

3. Kültürel öğeler açısından bazı levhalar

Umur Balcı (2011) yaptığı çalışmada levha metinlerini çok yönlü olarak incelemiş, ancak çokkültürlülüğü içeren levhaları ayrıca ele almamıştır. Biz burada bu levhalara örnekler vermek istiyoruz.

1. Örnek: Belediye otobüsünün kapı camında yan yana bulunan üç levhadan birincisi otobüsün engellilerin binmesine uygun olduğunu, ikincisi otobüsün video ile

gözetlendiğini, üçüncüsü ise otobüse sadece geçerli bir bilet ile binilebileceğini belirtmektedir. 3. uyarı levhası otobüs, metro ve tramvay gibi bütün toplu ulaşım araçlarında yer alır. Zaten binmek için geçerli bilet gerekeceği varsayımıyla başlangıçta anlamsız gibi gelen bu uyarı levhası, arka veya ön kapıdan binişte bilet kontrolü yapılmadığı, ancak kontrol memurlarının arada bir bilet kontrolü yaparak geçerli bileti olmayanlara 40 avro ceza uyguladığı düşünüldüğünde anlam kazanır. Binişlerde bilet kontrolü yapılmadığı halde bireylere bilet alma sorumluluğunun ve bilincinin kazandırılması kültürel gelişmişlik düzeyi açısından önemli bir göstergedir. Tesadüf ettiğimiz bir bilet kontrolünde Alman kökenli olan-olmayan yüzlerce yolcu içerisinde kaçak binen tek bir yolcu çıkmaması çok dikkat çekicidir.¹¹ Acaba ülkemizde otobüs, metro ve tramvaya binişlerde bilet gösterme zorunluluğu olmadan kaç kişi gerçekten bilet alarak binerdi diye düşünmekten kendimizi alamıyoruz.

¹¹ Söz konusu kontrol esnasında kaçak binenlere hiç rastlanmaması, hiçbir zaman kaçak binilmediği anlamına gelmemelidir. Elbette az olmakla birlikte kaçak binenler de vardır.

2. Örnek: Almanya'da levhaların çok yaygın olduğunu söylemiştik. Bu örnekte yedi

levhanın alt alta yerleştirildiğine tanık oluyoruz. En üstteki levha, dikildiği alanın ilgili yasa gereği korunan bir yeşil alan olduğunu, en alttaki ise yetkili ve sorumlu merciyi belirtmektedir. Konumuz açısından ilginç olan diğer beş levhanın ise Almanca – Türkçe olmak üzere ikidilli olduğunu ve dilden öte başka kültürel olgulara işaret ettiğini söyleyebiliriz. Türklerin çok yoğun olduğu Berlin'in Neukölln semtinde bulunan parkta söz konusu edilen yasakların daha çok Türklerce ihlal edilebileceği düşüncesiyle / önyargısıyla Almanca metinlerin altına Türkçe metinlerin de yazılması Türkler açısından biraz aşağılayıcı bir izlenim uyandırmaktadır. Zira bu semtte çok sayıda Arap ve diğer milliyetlere mensup kişiler de bulunmaktadır.

3. Örnek: Aynı şekilde Neukölln'de Türk asıllı bir doktorun muayenehanesinin girişinde

bulunan ve hem Almancası hem de Türkçesi dilsel hatalar içeren bu levha metni, Almanya'daki çokkültürlülük ve çokdillilik ortamını gösteren önemli bir unsurdur. Levhaların ikidilli olması, aynı zamanda hastaya (müşteriye?) bir mesaj niteliğindedir ve herkes istediği mesajı alabilir. Kimisi kendi milliyetinden birisine muayene olmakla bir gönül bağı kurar ve rahatlar, kimisi ise daha iyi diyalog kuracağını düşünerek tercihte bulunur.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/12 Fall 2013

4. Örnek: Buna karşılık keza Türklerin çok yoğun olduğu Wedding semtinde saptanan aşağıdaki metinlerin çokdilli düzenlenmesiyle önyargıdan uzaklaşıldığı görülmektedir.

5. Örnek: Adana gibi sembol rengi turuncu olan Berlin'in her yerinde direklere

kondurulan yukarıdaki kutuları; hem levha, hem çöp kutusu gibi iki işlevi birden yerine getirdikleri için levha sınıfında değerlendiriyoruz. Söz konusu işlev kutunun üzerindeki metinden anlaşılmaktadır. Bu levha metnini ilginç kılan şey üzerindeki metindir. Birleşik bir sözcük olan “Würstchenbude”nin birinci ögesi “Würstchen” “küçük sosis, sucuk”, ikinci ögesi “Bude” ise “kulübe, baraka, oda” anlamındadır. Birinci sözcük burada mecazi olarak “köpek kakası” anlamında kullanılmıştır. Zaten altındaki açıklamada mealen “Köpeğin kakasını peçeteye sarıp içine atınız, bu kadar” denmektedir.

6. Örnek: Bu bağlamda değerlendirilebilecek “Hundetoilette” (köpek tuvaleti)

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/12 Fall 2013

levhası da köpeğin Alman kültürü ile Türk kültürü arasında ne kadar farklı konumlandığını açıkça göstermektedir. Alman kültüründe köpek evde ailenin kontrolünde bulundurulurken ve sokak köpeği kavramı bilinmezken, bizde durum neredeyse tam tersidir.

7. Örnek: Alman kökenli olmayanlar bağlamında Berlin'in gıda ve yemek kültürünün / sektörünün en önemli belirleyicisi Türkler ya da Türk kökenli Alman vatandaşlarıdır. "Döner" gibi Almancanın sözcük dağarcığına ve sözlüğüne girmiş sözcükler bir yana, sözcüğü sözcüğüne çevirinin anlamsızlaşması nedeniyle Türkçe yemek adlarının hemen yanında Almanca çevirisinin / açıklamasının bulunması çok rastlanan bir olgudur. Muhtemelen zaman içerisinde birçok Türkçe yemek adı bu yolla Almancanın sözlüğüne girecektir. "Gözleme", "kumpir", "köfte" bu sözcüklerden bazılarıdır. Aşağıdaki üç levhadan birincisi günün menüsünü, ikincisi Türkçe konuşan elemanları olduğunu belirterek kültürel bir bağ yoluyla müşteri çekmek isteyen bir eczane reklamını göstermektedir. Üçüncü levha ise dört dilde hazırlanan ve adım adım tuvalet kullanımını betimleyen bilgilendirici bir levhadır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/ 12 Fall 2013

4. Sonuç

Levha yazıları bireylerin bilgilendirilmesi, uyarılması ve toplumsal düzenin sağlanması açısından çok önemlidir. Genel hatlarıyla ele aldığımız ve Berlin'de saptadığımız kültürel öğeler içeren levha yazıları da bunlara örnektir. Resmi mercilerce asılan levha yazılarının bilgilendirici ve uyarıcı olmakla birlikte Türkler açısından kimi zaman önyargılı olduğu da belirlenmiştir.

KAYNAKÇA

- BALCI, Umut (2011): Schildertexte im Deutschen und Türkischen. In: *Muttersprache*, 121(3), 193-202.
- ENGEL, Ulrich (1991): *Deutsche Grammatik*. 2. Aufl., Heidelberg : J. Groos.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/ 12 Fall 2013

-
- HOFFMANN, Michael H. G.: Peirces Zeichenbegriff: seine Funktionen, seine phänomenologische Grundlegung und seine Differenzierung
- SOWINSKI, Bernhard (1978): *Deutsche Stilistik. Beobachtungen zur Sprachverwendung und Sprachgestaltung im Deutschen*. Frankfurt/M.: Fischer.
- STOLZE, Radegundis (2005): *Übersetzungstheorien: eine Einführung*. 4. Aufl., Tübingen: Narr.
- VARDAR, Berke vd. (1998): *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. ABC Kitabevi A. Ş. İstanbul, Ankara, İzmir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/ 12 Fall 2013

